

"Ey insan sen kendini, kendine malik sayma. Çünkü sen kendini idare edemezsin." İnsanı bu düşünceye iten şey nedir? İnsan kendini kendine niye malik sayar ki?

İnsanı bu duygu ve düşünceye sevk eden sebep, insandaki ene duygusudur. Allah ene duygusunu insana, kendi isim ve sıfatlarını kıyaslayıp kavrayabilmesi için vermiştir; ama insan bu asıl amacı unutup suistimal ederek eneyi, kendini ve çevreyi sahiplenmekte kullanmıştır. Yani insandaki ene duygusu farazi bir hat iken, insan gaflet ve felsefe ile bu farazi hattı gerçek zannedip kendine mal etmiştir.

Ve insan sahiplenmeye önce merkezden, yani bedeninden başlar; sonra çevreye yönelir, hatta hızını alamayıp ilahlık davasına kadar işi götürür, Firavun ve Nemrut gibi.

Oysa insan hakiki anlamda hiçbir şeye sahip değildir. "*Benim evim, benim ailem, benim evladım, benim arabam, benim bedenim,..*" derken, bunların hepsi farazi ve misalidir, gerçek ve hakiki değildirler.

Evet **ene** dediğimiz şey farazi ve vehmi bir benlik ve sahiplenme duygusudur. Yani hakikatte olmadığı halde var gibi düşünülen bir sahiplenme bir kabullenme duygusudur. Mesela, insanın ailesine "**benim ailem**" demesi evine "**benim evim**" demesi, vücut ve azalarına "**benim vücudum**" ve "**benim azalarım**" demesi buna örnek olarak verilebilir. İşte buradaki **benim** ifadesi **enedir**.

Halbuki hakikat noktasından ne aile ne ev ne vücut ve ne de azalar insanın değildir; hepsinin gerçek sahibi Allah'tır. Allah insana bu sahiplenme duygusunu mutlak olan isim ve sıfatlarını kavratmak ve kıyas yapmak için vermiştir. Yani insan "**Şu ev benim, o zaman şu kainat evi de Allah'ındır.**" diye kıyas yaparak Allah'ın sonsuz malikiyetlik sıfatını idrak eder. Şayet bu sahiplenme duygusu olmasa idi, insan bu kıyası yapmayacağı için, Allah'ın o sonsuz sıfatlarını idrak edemeyecekti.

İşte alemin sırrı ve Allah'ın gizli hazineleri, Allah'ın mutlak olan isim ve sıfatlarından ibarettir. Bu sırların ve mutlak sıfatların idrak edilip anlaşılması da ene denilen vehmi ve farazi sahiplenme duygusuna bağlanmıştır. Alemin ve gizli hazineler olan Allah'ın isim ve sıfatlarının keşfedilip çözülmesi, benlik duygusu olan enenin elindedir.

Ene duygusunu bu yönde kullanmayıp şerde ve gerçek sahiplenme de kullanırsak, *-Allah muhafaza-* Firavun olma yoluna girmiş oluruz.